

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Efektivní zvýšení základního kapitálu společnosti s ručením omezeným

Společnost s ručením omezeným jako společnost kapitálová je povinna obligatorně vytvořit základní kapitál. Základní kapitál společnosti s ručením omezeným lze zjednodušeně řečeno popsat jako souhrn peněžitých a nepeněžitých vkladů, které společníci skládají za účelem nabytí (či zvýšení) účasti na společnosti. Vklady poskytnuté společníky se stávají majetkem společnosti; základní kapitál tak zejména reprezentuje její majetkovou základnu.

Výše základního kapitálu společnosti s ručením omezeným musí činit alespoň 200.000,- Kč. Jeho výše se zapisuje do obchodního rejstříku. V účetnictví společnosti se objevuje na straně pasiv. Je tak ve své podstatě poměrně statickou veličinou. To samozřejmě neznamená, že v průběhu existence společnosti nemůže jeho výše doznat změn. Jde o změny spočívající jak v jeho zvýšení (zákon přitom ničím neomezuje horní hranici základního kapitálu společnosti s ručením omezeným), tak snížení (základní kapitál společnosti s ručením omezeným však nelze snížit pod hranici 200.000,- Kč).

Základní kapitál společnosti s ručením omezeným lze zvýšit jak vklady peněžitými, tak nepeněžitými. Zvýšení základního kapitálu peněžitými vklady je přípustné, jen když jsou dosavadní peněžité vklady zcela splaceny (a to i tehdy, pokud tato skutečnost ještě nebyla zapsána do obchodního rejstříku). Zvýšení základního kapitálu nepeněžitými vklady je přípustné již před tímto splacením.

Jedním ze způsobů, jak zvýšit základní kapitál společnosti s ručením omezeným, je zvětšení jejího majetku prostřednictvím zvýšení vkladů jejích společníků, případně vložení vkladu nových osob (jde o tzv. efektivní zvýšení základního kapitálu). Způsob, jakým celý proces probíhá, je upraven zejména v ustanovení § 143 obchodního zákoníku (zákon č. [513/1991 Sb.](#)).

Rozhodnutí o zvýšení základního kapitálu společnosti s ručením omezeným spadá do výlučné působnosti její valné hromady. Jde-li o společnost jednočlennou (tj. o jediném společníkovi), pak o zvýšení základního kapitálu rozhoduje v rámci výkonu působnosti valné hromady jediný společník sám. Obchodní zákoník v této souvislosti přísně stanoví, jaké náležitosti musí mít pozvánka na zasedání valné hromady rozhodující o zvýšení základního kapitálu. Pozvánka tak musí kromě svých obvyklých náležitostí obsahovat

- částku, o kterou se navrhuje zvýšit základní kapitál,
- lhůtu, do níž musí být závazky ke zvýšení vkladu nebo k převzetí nového vkladu osobou odlišnou od společníků převzaty, a případně i
- předmět nepeněžitého vkladu a částku, kterou se započítává na vklad společníka na základě znaleckého posudku.

Valná hromada rozhoduje o přijetí usnesení o zvýšení základního kapitálu alespoň dvoutřetinovou většinou hlasů všech společníků, nevyžaduje-li společenská smlouva ještě vyšší počet hlasů. O rozhodnutí musí být navíc pořízen notářský zápis. V návaznosti na obsahové náležitosti pozvánky musí i souhlasné usnesení valné hromady určit

- částku, o kterou se zvyšuje základní kapitál,
- lhůtu, do níž musí být závazky ke zvýšení vkladu nebo k převzetí nového vkladu převzaty,

- a případně, pokud se rozhodlo o zvýšení nepeněžitými vklady, předmět nepeněžitého vkladu a částku, kterou se započítává na vklad společníka na základě znaleckého posudku.

U nepeněžitých vkladů si dovolím krátké zastavení. Zvýšit základní kapitál nepeněžitým vkladem je možné jen v případě, že je to v důležitém zájmu společnosti. Existenci tohoto důležitého zájmu společnosti jsou povinni prokázat valné hromadě jednatele společnosti. Za tímto účelem musí jednatele předložit valné hromadě písemnou zprávu, ve které budou uvedeny důvody, které je k tomuto rozhodnutí vedly. Zpráva musí dále obsahovat odůvodnění výše a druhu nepeněžitého vkladu. Samotné zvýšení základního kapitálu lze provést jen těmi druhy nepeněžitých vkladů, které valná hromada schválila. Nepeněžitě vklady musí být splaceny před podáním návrhu na zápis zvýšení základního kapitálu do obchodního rejstříku. Je-li nepeněžitým vkladem nemovitost, musí vkladatel předat společnosti své písemné prohlášení s úředně ověřeným podpisem podle § 60 odst. 1 obchodního zákoníku před zápisem zvýšení základního kapitálu do obchodního rejstříku. Předáním tohoto prohlášení spolu s předáním nemovitosti je vklad splacen.

Zvyšuje-li se základní kapitál společnosti peněžitými vklady, mají ze zákona společníci přednostní právo k účasti na zvýšení základního kapitálu. Tohoto práva mohou využít tak, že převezmou závazek ke zvýšení vkladu. Závazek ke zvýšení vkladu jsou společníci oprávněni převzít v poměru podle výše svých obchodních podílů. Společenská smlouva však nejen může určit jiné pravidlo, kterým se bude stanovení tohoto poměru řídit, ale i přednostní právo společníků k účasti na zvýšení základního kapitálu zcela vyloučit.

Společníci samozřejmě nemají povinnost svého přednostního práva využít, resp. se ho mohou vzdát. Buď zůstane společník nečinný, tj. nevyužije přednostního práva ve lhůtě stanovené společenskou smlouvou nebo stanovami, jinak do jednoho měsíce ode dne, kdy se dověděl o usnesení valné hromady o zvýšení základního kapitálu. Další možností je vzdání se přednostního práva buď přímo na zasedání valné hromady, která o zvýšení základního kapitálu společnosti rozhodla (uvedené prohlášení však musí být zaznamenáno v notářském zápisu o rozhodnutí valné hromady, jinak nemá žádné právní účinky), případně následně písemným prohlášením s úředně ověřeným podpisem doručeným společnosti. Ve všech výše uvedených případech je nicméně důsledek totožný - se souhlasem valné hromady může převzít závazek k novému vkladu kdokoliv, tedy jak osoba stojící dosud mimo společnost, tak i kterýkoliv jiný společník (pro upřesnění uvádím, že ten čistě formálně nepřebírá závazek k vkladu novému, ale ke zvýšení vkladu současného). Souhlas valné hromady musí být dle mého názoru udělen na jejím novém zasedání, které je tak třeba za tímto účelem svolat.

Je jasné, že nikoho nelze nutit k tomu, aby ve lhůtě určené rozhodnutím valné hromady převzal závazek ke zvýšení vkladu, resp. k převzetí nového vkladu. Pokud se jej ovšem rozhodne převzít, musí se tak stát písemným prohlášením. To musí obsahovat

- částku, o kterou se zvyšuje základní kapitál,
- zvyšuje-li se základní kapitál nepeněžitými vklady, pak i předmět nepeněžitého vkladu a částku, kterou se započítává na vklad na základě znaleckého posudku,
- lhůtu pro splacení peněžitého, popřípadě nepeněžitého vkladu.

Navíc zájemce, který není společníkem, musí prohlásit, že přistupuje ke společenské smlouvě (případně zakladatelské listině) společnosti. Podpis zájemce (ať již jde o stávajícího společníka nebo osobu, která dosud společníkem není) na prohlášení musí být úředně ověřen.

Nebudou-li ve lhůtě určené rozhodnutím valné hromady převzaty (ať již zcela, nebo i pouze zčásti) závazky ke zvýšení vkladu nebo k novému vkladu, je celé zvýšení základního kapitálu neúčinné. Nastane-li tato situace, vzniká společnosti povinnost vrátit veškerá plnění přijatá na zvýšení základního kapitálu, a to spolu s úrokem ve výši úroku poskytovaného obvykle bankami v daném místě a čase určeném dle sídla společnosti podle smlouvy o běžném účtu ke dni následujícím po

marném uplynutí určené lhůty. Společnost tak musí učinit co možná nejdříve. Stejně je společnost povinna postupovat i tehdy, zamítne-li pravomocně rejstříkový soud návrh na zápis zvýšení základního kapitálu do obchodního rejstříku.

Závěrem je vhodné upozornit na to, že zvýšení základního kapitálu je účinné až jeho zápisem do obchodního rejstříku. Před podáním návrhu na tento zápis musí být nepeněžitě vklady splaceny zcela, peněžitě vklady alespoň z 30 %. To neplatí, má-li společnost pouze jediného společníka. V takovém případě musí být celý vklad splacen ještě před podáním návrhu na zápis zvýšení základního kapitálu do obchodního rejstříku.

Tomáš Sum

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Prekluze důvodu neplatnosti VH](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [TOP 5 judikátů z korporátního práva za rok 2025](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [SCHEJBAL& PARTNERS stáli u získání jedné z prvních licencí dle MiCA v ČR](#)
- [Proč dnes více než polovina M&A transakcí ve střední Evropě nekončí podpisem](#)
- [Přehnaná, nebo důvodná prevence? Zajištění a utvrzení závazků v praxi](#)
- [Návrh nového zákona o digitální ekonomice](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 30.: Jednání za s.r.o. - zápis jednatelského oprávnění do obchodního rejstříku](#)
- [Prověřování zahraničních investic a kybernetická regulace: řízená služba jako nová transakční proměnná](#)